

Beste bezoeker,

Arboretum Wespelaar is meer dan een plek waar u bomen kan ontdekken. Onze bomencollectie draagt ook haar steentje bij aan de biodiversiteit op aarde. Dit doen we onder meer door merkwaardige en zeldzame bomen in stand te houden en door zaden en stekmateriaal hiervan uit te wisselen met andere tuinen, parken en verzamelingen. Zo herbergt het Arboretum 82 boom- of struiksoorten die als kwetsbaar vermeld staan op de internationale Rode Lijst van de IUCN (International Union for Conservation of Nature), 39 boom- of struiksoorten met de status bedreigd, 14 soorten met de status ernstig bedreigd en 1 soort die uitgestorven is in het wild. Met onderstaand plannetje kan u een paar van deze bomen opzoeken in het park en meer in detail bekijken. De Rode Lijst-soorten herkent u aan het kleine rode plaatje onder het naambordje: het wordt dus een beetje speurwerk.

Geniet van de wandeling!

A: *Metasequoia glyptostroboides*: bedreigd: Totdat men in 1941 levende exemplaren aantrof in de provincie Hubei (oostelijk centraal China) was deze bladverliezende naaldboom enkel als fossiel gekend. De Watercipres staat nu in heel wat parken. In de natuur is de populatie echter zeer versnipperd. De oude individuele bomen zijn beschermd maar habitat-bescherming is ontoereikend. Hierdoor is de overleving van deze merkwaardige soort niet gegarandeerd. Door toenemend landgebruik en overbegrazing is spontane regeneratie uit zaad uitermate slecht.

B: *Fraxinus quadrangulata*: ernstig bedreigd: De Blauwe es is afkomstig uit het zuidoosten van de VS maar de populaties kennen een zware terugval door de invasieve Essenprachtkever. De larven voeden zich namelijk met het levende hout en onderbreken zo de sapstroom waardoor de bomen op korte tijd afsterven. De jonge twijgen zijn opvallend vierhoekig, vandaar de goedgekozen soortnaam quadrangulata. De naam Blauwe es komt van een gelatineachtige stof onder de schors die blauw kleurt aan de lucht en die vroeger als verfstof werd gebruikt. De samengestelde bladeren staan tegenover mekaar en bestaan uit 5 tot 11 langgepunte deelblaadjes die mooi geel verkleuren in de herfst. De Blauwe es houdt niet van lentevorst: hij groeit normaal in een continentaal klimaat.

C: *Abies pinsapo* var. *marocana*: bedreigd: *Abies pinsapo* kent 2 variëteiten: een Spaanse en een Marokkaanse, van mekaar gescheiden door de straat van Gibraltar en een afstand van 135 km. Hierdoor is er geen uitwisseling van genen mogelijk. De Marokkaanse variëteit groeit op de noordelijk georiënteerde flanken van het Rifgebergte. Bosbranden vormen een ernstige bedreiging. Ontbossing en bosdegradatie in de nabijheid van de bestanden ten voordele van cannabisplantages zijn eveneens nefast. Tussen 1938 en 1994 ging de populatie achteruit met 70%. Een serieuze bosbrand in 2002 vernielde een deel van het overblijvende bos dat duidelijk weinig regeneratie vertoont. De boom heeft stijve groengrijze naalden die als de haren van een flessenborstel ingeplant staan op de twijg.

D: *Picea martinezii*: bedreigd: komt voor op 2 locaties 150 km van elkaar verwijderd in Nuevo León – Mexico. In totaal zijn er minder dan 800 volwassen exemplaren die bedreigd worden door bosbrand en ontbossing. De bomen maken beperkt nieuwe kegels aan en het zaad is vaak van slechte kwaliteit wat de regeneratie verder bemoeilijkt.

E: *Abies numidica*: ernstig bedreigd: De Algerijnse spar kent slechts 1 populatie in de omgeving van de bergen Babor en Tababort in het Djebel Babor gebergte (natuureservaat sinds 1985) langs de Middellandse Zee in Algerije. Bedreigd door een combinatie van factoren zoals bosbrand, brandhoutcollectie en begrazing door runderen en geiten in de zomer. Nieuwe zaailingen kunnen niet standhouden onder de dichte onderbegroeiing en onder de dikke laag sneeuw in de winter. De mooie plannen om hier een Nationaal Park op te richten laten op zich wachten.

F: *Fitzroya cupressoides*: bedreigd: endemische soort van zuid Chili en Argentinië die zwaar te kampen kreeg met overexploitatie o.w.v. het waardevolle hout, habitatverstoring en omzetting van bos naar landbouw. Sinds 1973 staat de 'Alerce' op bijlage I van CITES (zeer strikte handel) en sinds 1976 is hij Nationaal monument van Chili (kapverbod). Hij wordt tot 60 m hoog en tot 5 m diameter maar groeit erg traag en kan tot 3000 jaar worden. De soort is tweehuizig wat wil zeggen dat er mannelijke en vrouwelijke bomen zijn. De zachte schors pelt in repen af.

G: *Magnolia decudua*: bedreigd: Er bestaat slechts 1 populatie van deze Magnolia in Jianxi (China). Hij bloeide voor het eerst bij ons in 2019 wat een primeur was voor Europa. De ijle, opstaande bloemen zelf zijn niet echt spectaculair: ze hebben 4 groene buitenste tepalen en tot wel 11 zeer smalle, binnenste tepalen wit van tint. En op drie dagen tijd zijn de bloemen uitgebloeid.

H: *Sequoia sempervirens*: bedreigd: de Kustsequoia groeit enkel in een smalle strook van 750 km lang en 8 tot 75 km breed langs de westkust van Noord-Amerika (Oregon en Californië). De beroemde Redwood bossen vormen een zeer kenmerkende laagland-kustvegetatie gedomineerd door deze hoogste bomen ter wereld. De populatie is nog vrij groot maar neemt in commercieel beheerde bossen af omdat na kaalkap meer competitieve soorten zoals *Pseudotsuga menziesii* voorrang krijgen. De Kustsequoia heeft een zeer sterk regeneratievermogen.

I: *Quercus oglethorpensis*: Deze zeldzame eik uit het oosten van de VS heeft elliptische tot lancetvormige bladeren die mooi bronsbruin verkleuren in de herfst. Hij is genoemd naar Oglethorpe county in Georgia waar hij voor het eerst aangetroffen werd en indirect ook naar de Engelse generaal James Edward Oglethorpe (1695-1785), de stichter van de kolonie van Georgia. Omdat de boom zich zeer moeilijk voortplant staat hij als bedreigde soort op de Rode Lijst.